

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Abusus dictio usurpata in Gallia ante annos trecentos, ex Durando, Ioanne Parisiensi, & veteri arresto. Post Concilium Constantiense, frequentius. Abusus est potestatis perversus usus, è ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

penderent, is profectio restauratam plenissime in Gallia his Concordatis regia tutionis auctoritatem inveniet. Franciscus vero, ut se ab onere expediendarum litium eximeret, curam custodiendae pacationis in Curias Parlamenti refudit, literis hac de re datis anno millesimo quingentesimo decimo septimo. Ex eo tempore, quemadmodum olim, si quid adversus decreta canonum & formam à Pragmatica Sanctione praescriptam actum esset, querela ad Regem, deinde ad Senatum delata, omnia restituebantur in integrum, ita etiam Concordatis violatis, Senatus officium imploratum est per appellationes ab abusu.

III. *Abusus* quidem dictio foro nostro ab aliquot saeculis in hoc causarum genere non erat incognita; quamvis appellationis formula nondum frequentaretur. Etenim Durandus Mimatensis Episcopus monuit, seculares iudices solitos illa tempestate, id est, ante trecentos & triginta annos, hac exceptione iudices ecclesiasticos de turbata jurisdictione conquerentes repellere, quod eorum actus essent abusus. Eodem tempore Ioannes Parisiensis Theologus scripsit, *abusum* gladii spiritualis, quo seditio excitaretur, repellendum esse per gladium temporalem Principis, cum moderamine. Deinde anno MCCCLXXXV. Procurator Regius asseruit Regis officium in eo versari, ut revocari faciat omnes interpretatas, offensiones, & abusus per jurisdictionem spiritualem in jurisdictionis temporalis praedictum factos vel factas. Post Concilium Constantiense vox ista frequentius usurpari coepit, quia tunc discussa est plenitudo potestatis ecclesiasticae, & tractatum de illius legitimo usu regulis quibusdam praescribendo, ne non tam uti plenitudine potestatis contingeret, quam *abuti* plenissime, ut loquitur Gerson. Hoc verbum deductum est à Simplici Papae vulgato loco, relato apud Gratianum: *Privilegium dignitatis meretur amittere qui permissa sibi abutitur potestate*, id est, qui fines potestati suae assignatos à lege aut à canone transgreditur, qui porrigit se ultra quam sibi concessum sit. Vnde Hadrianus II. Hincmaro exprobrat quod ministerio juris episcopalis abuteretur: *Miranda est plane vestra fraternitas, inquit, quare ministerio juris episcopalis in regionibus illis abutitur*. Sigebertus eo sensu vocem illam usurpavit, de Urbano II. & Guiberto loquens: *Dum alter in alterum excommunicandi auctoritate, magis ex suo libitu, quam ex iustitia respectu, abutitur, auctoritas illius qui dedit potestatem ligandi & solvendi omnino despiciuntur*. Quin & Robertus Lincolnienfis: *Non potest sanctissima sedes apo-*

stolica aliquid vergens in huiusmodi peccatum vel mandare vel praecipere. Hoc enim esset suae potestatis abusus.

IV. Ceterum etsi *abusus* significatio quamcumque ministerij spiritualis aberrationem complectatur, sive in negotiis ecclesiasticis, seu in temporalibus versetur, ut patet ex testimoniis jam relatis; attamen formula appellationum ab abusu specialiter accommodata est à Pragmaticis antiquis querelae illi quae à Clericis adversus vim iudicum ecclesiasticorum ad magistratus regios deferretur, sive de rescriptis Romanae curiae conquerantur, sive de iudiciis Episcoporum. Etenim ante Concordatorum editio-nem Procurator Capituli Parisiensis à decima indictione quam anno MDI. Alexander VI. in Gallia exigi iusserat ad juvandas universales Ecclesiae necessitates, appellavit Papam melius consultum, synodum universalem primò celebrandam, necnon supremum Dominum nostrum Regem Christianissimum ecclesiasticae libertatis conservatorem piissimum, & ad eius supremam Parlamenti Curiam, ac ad illum vel illos ad quem seu quos de iure vel consuetudine in hac parte provocare & appellare licet. Quae verba observanda sunt, ut inde pateat in hoc casu appellationem ad Regem subsidiariam fuisse appellationi ad Concilium, in hac enim de iniquitate, in altera de abusu tantum disceptari potest, & unius subsidio juvabantur appellantes, dum alterius praesidium expectabatur. Ita enim distribuenda sunt verba quae sequuntur: *Et quia hanc appellationem prosequi poterò per viam nullitatis, iniquitatis, excessus, vel abusus, aut aliam quam ex his duxero, optio mihi seu dictis Dominis meis semper reservata*. Solet allegari à viro doctissimo Choppino & aliis Pragmaticis, ad probandum usum harum appellationum ab abusu, provocatio interposita per Petrum Courthardi Advocatum Regium à monitione quam Innocentius VIII. anno MCCCCXXXVIII. decrevit adversus Flandros regno Galliae subditos. Sed formula illa non ad Regem aut Curiam Parlamenti dirigitur, verum ad Papam modernum melius informandum, & sanctam sedem apostolicam, seu ad eum vel eos ad quos iure provocare potest vel debet. Quamvis ea sententia esset, tum Petri Courthardi, tum Ioannis de Nanterre, qui anno MCDLXXXIV. à legatione Balluae Cardinalis à Sixto IV. imposita ipsum Sixtum vel eos appellaverat qui appellandi essent; ut pendente illa appellatione nihil innovaretur, omnemque innovationem Princeps suae auctoritatis praesidio impediret.

V. Eas quoque appellationes ab Episco-

L I iij

Durand. T. 2. de modo Concil. gen. edit. Kol. 70.

Ioan. Parif. cap. 21. de potest. reg. & Pap.

Tam. 1. Lib. c. 7. n. 17.

De potest. eccles. Concil. x.

C. Fin. Dist. 74. c. 1. de privileg. 21. §. 1.

Hincmar. in ep. ad Hadr.

Sigebertus in tract. de Vitae Eccles.

Apud Monachum Pithin Henrico 111.

Tom. 11. Libert. C. IV. N. 2111. & C. 2111. B. 14.